

Eel- ja järelturul kauplemise riskid

Väärtpaberitega kauplemine väljaspool börsi(de) tavalist tööaega (börsitehingud või eel- ja järelturul) on seotud iseärasuste ja ainulaadsete riskidega. Kliendid peavad tutvuma nende riskidega ning kindlaks tegema, kas järelturul tehtavad tehingud on nende eesmärkidest ja kogemustele vastavad. Kliendid vastutavad selle eest, et tutvuksid vastavate turgude tööajaga, kus nad kauplevad, ning selle eest, et määraksid kindlaks, millal konkreetsete väärtpaberite osas ordineid väljastada, kuidas nad neid ordineid suunata soovivad ning mis tüüpi ordineid kasutada. LHV järelturutehingute pakkumine ei kujuta endast soovitusi või järeldusi, et järelturutehingud osutuvad kõikide klientide või tehingute korral edukaks või kohasteks.

Mõned järelturutehingutega seotud riskidest on järgmised:

- 1. Madalama likviidsuse risk.** Likviidsus tähendab turuosaliste suutlikkust väärtpabereid osta ja müüa. Üldjuhul, mida rohkem on turul ordineid, seda suurem on likviidsus. Suurema likviidsuse puhul on investoritel kergem väärtpabereid osta või müüa, mistõttu investoritel on suurem tõenäosus maksta või saada ostetavate või müüdavate väärtpaberite eest paremat hinda. Eel- ja järelturul kauplemisel võib tavalise turgude tööajaga võrreldes olla madalam likviidsus. Seetõttu võidakse täita Teie order ainult osaliselt või üldsegi mitte.
- 2. Kõrgema volatiilsuse risk.** Volatiilsus tähendab hinnamuutusi, mida väärtpaberitel kauplemisel esineb. Üldjuhul, mida suurem on väärtpaberi volatiilsus, seda suuremad on hinnakõikumised. Eel- ja järelturul kauplemisel võib esineda suuremat volatiilsust kui turgude tavalisel tööajal. Seetõttu võidakse Teie order täita ainult osaliselt või üldse mitte või order täidetakse eel- ja järelturul vähem soodsa hinnaga kui turgude tavalisel tööajal.
- 3. Muutuvate hindade risk.** Eel- ja järelturul kaubeldavate väärtpaberite hinnad ei tarvitse peegeldada hindu, mis kehtisid turgude tavalise tööaja lõpus või avamisejärgsel hommikul. Seetõttu võite saada eel- ja järelturul kauplemisel vähem soodsa hinna kui turgude tavalisel tööajal.
- 4. Ühendamata turgude risk.** Olenevalt eel- või järelturul kauplemise süsteemist või kellaajast ei tarvitse konkreetsel eel- või järelturul süsteemil näidatavad hinnad kajastada hindu muudes samaaegselt toimivates eel- või järelturul kauplemise süsteemides, mis samade väärtpaberitega kauplevad. Sellest lähtuvalt võite saada vähem soodsa hinna ühes eel- või järelturul kauplemise süsteemis kui need on ära toodud teises eel- või järelturul kauplemise süsteemis.

5. Uudiste risk. Tavaliselt avaldavad emitendid uudiseid, mis võivad mõjutada nende väärtpaberite hinda, pärast turgude tavalist tööaega. Sarnaselt avaldatakse tihti olulist finantsinfot väljaspool turgude tavalist tööaega. Eel- või järelturul kauplemisel võib neid teateid esineda kauplemise ajal ning võivad madalama likviidsuse ja suurema volatiilsusega kombineeritult põhjustada väärtpaberi hinna suhtes liialdatud ja jätkusuutmatu efekti.

6. Laiem ostu- ja müüginoteeringute vahe risk. Ostu- ja müüginoteeringute vahe tähendab hinnaerinevust selle vahel, mille eest väärtpaberit osta saate, ning selle vahel, mille eest seda müüa saate. Madalama likviidsuse ja suurema volatiilsuse tagajärjeks võivad eel- ja järelturul kauplemisel olla konkreetse väärtpaberi puhul tavalisest laiemad ostu- ja müüginoteeringute vahe.

7. Alusvara indeksi väärtuse või päevasisene indikatiivse väärtuse (IIV, Underlying Index Value or Intraday Indicative Value) arvutamise või levitamise puudumise risk. Teatud tuletisinstrumentide toodete puhul ei tarvitseta alusvara indeksiväärtust ehk IIV-d eel- või järelturu ajal arvutada või avalikult levitada. Kuna alusvara indeksi väärtust ja IIV-d eel- ja järelturusessioonide ajal laialdaselt ei arvutata ega levitata, võib olla investor, kes ei suuda nendel kauplemissessioonidel teatud tuletisinstrumentide toodete kohta kaudseid väärtusi arvutada, turuprofessionaalide suhtes ebasoodsas olukorras.

Järelturutehingute ajal võib esitada LHV hinnanoteeringuid ja teostada kliendi tehinguid erinevate elektrooniliste sidevõrkude (ECNs, Electronic Communications Networks), börside või muude kauplemissüsteemide (järelturutehingute süsteemid) kaudu. Järelturutehingute ajal esitatud hinnapakkumised võivad erineda börside tööajal esitatud hinnapakkumistest. Sarnaselt on võimalik, et LHV poolt näidatavad hinnapakkumised järelturutehingute süsteemidest, milles LHV saab kliendi tehinguid teostada, võivad olla vähem soodsad kui need, mis on muudes järelturutehingute süsteemides, kuhu LHV ligi ei pääse. Viimane müügiinfo, mida LHV esitab, ei pruugi kajastada erinevates järelturutehingute süsteemides näidatud kõige värskemate tehingute hindu.